

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-0179-12**

Restoratívna justícia a systém alternatívnych trestov v podmienkach Slovenskej republiky

Zodpovedný riešiteľ **doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.**

Príjemca **Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

- 1.
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Strémy, T., Kurilovská, L., Vráblová, M. Restoratívna justícia. Praha: Leges, 2015, 344 s. ISBN 978-80-7502-075-8.
2. Strémy, T., ed. Restoratívna justícia a alternatívne tresty v teoretických súvislostiach. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Praha: Leges, 2014, 544 s. ISBN 978-80-7502-034-5.
3. Strémy, T., ed. Restoratívna justícia a alternatívne tresty v aplikačnej praxi. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Trnava: Leges, 2015, 376 s. ISBN 978-80-7502-104-5.
4. Strémy, T., ed. Restoratívna justícia a systémy alternatívnych trestov. Zborník z

medzinárodnej vedeckej konferencie. Praha: Leges, 2017, 512 s. ISBN 978-80-7502-224-0.

5. Strémy, T., Klátik, J. Alternativne tresty. Bratislava: C.H. Beck, 2017, 427 normostrán, v tlači.

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky riešenia projektu budú de lege ferenda využiteľné v legislatívnej praxi Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a pri ďalšom skvalitnení trestnoprávnej normotvorby v záujme dosahovania rovnováhy medzi retributívnou a restoratívnou justícou. Získané výsledky prispievajú k väčšej ochrane obetí trestného činu a vyvolávajú náležitú pozornosť k ukladaniu alternatívnych trestov a využívaniu kontroly ich resocializačného procesu prostredníctvom ESMO. Poznatky získané v projekte upozorňujú na potrebu nového vnímania vzťahu páchatel', obeť a komunita a vyzývajú k tvorbe nových trestnoprávných prístupov. Výsledky podporujú efektívnejší proces ukladania alternatívnych trestov a kontrolu ich resocializačného procesu prostredníctvom elektronického systému monitoringu osôb. Poznatky a závery projektu môžu byť využité na podporu a rozvoj podielu účinnejšieho využitia probačnej a mediačnej služby pri uplatňovaní prvkov restoratívnej justície. Uplatňovanie výsledkov výskumu bude prínosom aj pre vyššiu ekonomickú efektívnosť trestania v podmienkach Slovenskej republiky a pri odbremenení nadmernej záťaže väzenského systému.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Princípy restoratívnej justície sú právne rovnocenné s princípmi retributívnej justície. Teoretické základy a princípy restoratívnej justície, skúsenosti, ktoré má väčšina západných demokracií, predstavujú novú cestu riešenia trestných činov a ich elimináciu. Zároveň vyžadujú sociálnu dimenziu trestania a nový prístup k využívaniu triády: páchatel', obeť, komunita. Predstavujú posilnenie hodnoty ľudských práv v trestnom konaní. Tvoria tiež významné nástroje rozvoja ľudských vzťahov a aktívneho prístupu komunit v resocializačnom procese. Ciele výskumu sa postupne naplnili v troch etapách.

V prvej etape teoretická východiská pre výskumné aktivity tvorila kompenzačná (reštitučná) teória a jej špecifická podoba restoratívna justícia. Výsledkom prvej etapy výskumu je podrobná analýza teoretických súvislostí restoratívnej justície a alternatívnych trestov v komparácii s uplatňovaním prvkov retributívnej justície. Výskum v tejto etape ukázal, že restoratívna justícia je v značnom nerovnovážnom stave s retributívnou justíciou. Dôležitým záverom bolo poznanie, že trestanie nemôže byť orientované len na výsledok, ale zároveň má byť sústredené aj na samotný proces a jeho sociálne aspekty.

Druhá etapa priniesla systémové poznanie trestnoprávnej praxe a verejnej mienky o alternatívnych trestoch. V tejto etape sa výskumný kolektív prezentoval monografiou s názvom "Restoratívna justícia".

V tretej etape sa uskutočnil výskum podmienok pre rozvoj restoratívnej justície a alternatívnych trestov v podmienkach Slovenskej republiky. Osobitná pozornosť bola venovaná agentúrnemu výskumu verejnej mienky na tému alternatívnych trestov. Podrobne sa analyzoval aj elektronický systém monitoringu osôb a súdna prax pri aplikovaní tohto inštitútu. Príspevky autorov obsahujú návrhy de lege ferenda a podnety ako účinnejšie uplatniť prvky restoratívnej justície v aplikačnej praxi. Úsilie výskumného kolektívu vygradovalo prípravou monografie na tému "Alternatívne tresty".

Zborníky a monografie - okrem iného - obdržali: Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Prezídium Policajného zboru SR, Slovenská advokátska komora, právnické fakulty v SR a ČR, Max Planck Inštitút vo Freiburgu a iné inštitúcie. Poznatky rezonujú a uplatňujú sa pri príprave študentov práva a pri tvorbe ich záverečných prác.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku
(max. 20 riadkov)

The principles of restorative justice are legally equivalent to the principles of retributive justice. The theoretical basics and principles of restorative justice, the experiences of most Western democracies, represent a new way to resolve crimes. At the same time, they strengthen the social dimension of punishment and a new approach to the use of the triad: the offender, the victim, the community. It represents the strengthening of the value of human rights in criminal proceedings. It represents important tools for strengthening human relationships and active community access to the re-socialization process. The objectives of the research were gradually fulfilled in three stages.

In the first stage, the theoretical basis for research activities was the compensatory theory (restitution theory) and its specific form of restorative justice. The first phase of the research is a detailed analysis of the theoretical contexts of restorative justice and alternative punishments in comparison with the application of the elements of retributive justice. Research at this stage has shown that restorative justice is in a highly imbalanced state with retributive justice. An important conclusion was the realization that the punishment can not be focused only on the outcome, but at the same time it should be centered on the process itself and its social aspects.

The second stage brought a systemic understanding of criminal practice and public opinion about alternative punishments. At this stage, the research team presented a monograph titled "Restorative Justice".

In the third stage research was focused on the conditions for the development of restorative justice and alternative punishments in the conditions of the Slovak Republic. Particular attention was focused on the agency's public opinion poll on alternative penalties. The electronic monitoring system for people and judicial practice in applying this institute was analyzed in detail. Contributions by authors include suggestions de lege ferenda and suggestions as a more effective application of elements of restorative justice in application practice. The effort of the research team was escalated by the preparation of a monograph about Alternative Penalties.

Text-books and Monographs received for example: Ministry of the Interior of the Slovak Republic, Ministry of Justice of the Slovak Republic, Police Chief of the Slovak Republic, Slovak Bar Association, Faculty of Law in the Slovak Republic and the Czech Republic, Max Planck Institute in Freiburg and other institutions. The knowledge resonates and applies to the preparation of law students and the creation of their final works.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

V Trnave

Štatutárny zástupca príjemcu

prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.

V Trnave

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu